

Beställ din
hunds röntgen-
avläsning på
SKKs webb-
plats

Nya rutiner vid ledröntgen

Tillhör din hund de raser som har ett hälsoprogram för höft- och kanske armbågsleder? Under sensommaren och hösten införs nya rutiner för röntgenundersökningar. Det innebär att du själv fyller i en remiss på Svenska Kennelklubbens webbplats och betalar för SKKs avläsning innan du bokar tid för röntgen hos din veterinär. Det nya systemet, som kort och gott heter SKK Röntgenavläsning, införs successivt i hela landet och beräknas omfatta samtliga röntgande veterinärkliniker vid årsskiftet 2020-2021.

TEXT OCH FOTO ÅSA LINDHOLM

Veterinär Margareta Uhlhorn kollar hjärtat på tyska schäferhunden Nemo innan han får en spruta för att slappna av.

Frisk och normalt utvecklade höft- och armbågsleder är viktigt för våra hundars hälsa. Inom drygt 130 raser och rasvarianter, framför allt av storväxt modell, är det obligatoriskt att undersöka lederna hos avelsdjur för att deras valpar ska kunna registreras i SKKs stambok. För vissa av dem ställs även krav på att resultatet ska vara utan anmärkning. I de här raserna är det ofta också många individer som röntgas för att ägaren vill vara aktiv, träna och tävla med sin hund och då är det angeläget att den är frisk i sina leder.

Redan under 1970-talet införde Svenska Kennelklubben ett hälsoprogram avseende höfter för tysk schäferhund. Med åren har allt fler hundraser visat sig ha problem med lederna och de har därför anslutits till hälsoprogrammet. För somliga av dem gäller att även armbågslederna undersöks. Höft- och armbågsledningarnas utformning styrs av flera gener tillsammans men också av miljöfaktorer. Genom att välja de hundar som har bäst ledhälsa, och kommer ur familjer med fina höfter och armbågar, som avelsdjur kan vi påverka de genetiska förutsättningarna för så bra leder som möjligt. För uppfödare är det angeläget att ett stort antal hundar röntgas eftersom det utgör en viktig del av avelsutvärderingen.

I Sverige röntgas många hundar. Under 2019 undersöktes höfterna på drygt 16 000 stycken och över 12 000 fick också sina armbågsleder röntgade. De allra flesta raser kan röntgas officiellt från och med ett års ålder, men för ett tiotal storvuxna raser är gränsen 18 månader. Du hittar vilken ålder som gäller just din ras på skk.se. Resultaten är offentliga och publiceras på SKKs e-tjänster Avelsdata och Hunddata. Alla

Nemo väger 40 kilo, och fullt avslappnad fordras tre personer för att försiktigt lyfta upp honom på röntgenbordet och placera honom under kameran.

hundar, oavsett ras, som röntgas, får sina resultat registrerade hos SKK.

Vem röntgar?

Djursjukhus, veterinärkliniker, distriktsveterinärer men också enskilda veterinärer som har röntgenutrustning kan utföra röntgen inom SKKs hälsoprogram, förutsatt att de har avtal med SKK. Cirka 420 kliniker och veterinärer runt om i landet är anslutna och samarbetar med SKK. I hälsoprogrammens barndom utfördes röntgen med analog teknik, det vill säga de bilder som togs framkallades hos veterinären och skickades in med vanlig postgång till SKK. I dag görs undersökningen med digital teknik och bilderna laddas upp och sänds digitalt via internet till SKKs avläsare. Från och med den första januari 2021 tar SKK inte emot analoga bilder längre.

SKKs roll är att avläsa och registrera röntgenresultaten. Tre röntgenavläsare arbetar med detta. Det pågår ett ständigt kvalitetssäkringsarbete avseende avläsning, både internt och i samarbete med övriga nordiska kennelklubbar.

Det här händer nu!

Fram tills nu har hundägaren betalat för såväl röntgen som avläsning hos veterinären. SKK har sedan fakturerat veterinären, kliniken eller djursjukhuset för avläsningen. Under

senare delen av 2020 införs ett nytt system som helt enkelt heter SKK Röntgenavläsning och som ska göra det enklare och snabbare för alla inblandade parter.

Så här går det till för dig som hundägare:

→ Börja med att kontrollera om den klinik där du ska röntga din hund hunnit ansluta sig till SKK Röntgen. Anslutningen sker successivt under hösten 2020. Från och med 2021 kommer alla kliniker som erbjuder röntgen inom SKKs

hälsoprogram att vara anslutna till SKK Röntgen.

→ Gå in på webbplatsen skk.se På startsidan väljer du e-tjänster och SKK Röntgenavläsning för att beställa din röntgenavläsning.

→ Du fyller i alla uppgifter som efterfrågas och betalar din röntgenavläsning. Detta kan du göra

på din dator, din surfplatta eller mobiltelefon. Du behöver ha din hunds registreringsnummer (alternativt chipnummer om hunden är oregistrerad) och ditt Bank-id tillgängligt samt ett betalkort (Visa eller Mastercard). Har du inte ett Bank-id kan du kontakta handläggarna på SKK och få hjälp. Fyll noga i alla uppgifter som efterfrågas i beställningen. I och med att du signerar beställningen med ditt Bank-id bekräftar du att alla uppgifter du lämnat är korrekta och att du medger att resultatet från din hunds röntgen blir officiellt. Betalningen gör du direkt med hjälp av ditt betalkort.

→ Rekommendationen är att du beställer din röntgenavläsning ▶

**”Cirka 420 kliniker
och veterinärer runt om
i landet är anslutna
och samarbetar med SKK”**

Linda Wikström Sträng arbetar på SKKs avdelning för avel och hälsa och har varit med och tagit fram det nya systemet för röntgen. Här med sin riesenschnauzer, Riesenspass Ymer, "Viking", 9 månader.

senast en dag innan du bokar röntgentid hos veterinären.

- Remissen du fyllt i och betalat gäller i ett år.
- Därefter beställer du tid för röntgen hos din veterinär/veterinärklinik eller ditt djursjukhus. De har tillgång till din ifyllda remiss och de uppgifter du lämnat om din hund när du beställde röntgenavläsning.
- Besöket hos den röntgande veterinären och röntgenundersökningen går till precis som tidigare förutom att all pappersexercis är färdig och att du redan har betalt för avläsningen. Avgiften för själva röntgenundersökningen betalar du som vanligt till kliniken.
- Röntgenbilderna skickas till SKK för avläsning.
- Din hunds resultat får du från SKK via mejl och du skriver själv ut röntgencertifikatet. I och med det nya systemet får certifikaten ny layout och kommer att se lite olika ut för registrerade respektive oregistrerade hundar. Informationen på certifikatet är i huvudsak densamma som tidigare, men har i viss mån standardiserats. Om hunden har subluxation ("slappa leder") kommer det att anges för de hundar som får

anmärkning på höftlederna. Resultaten publiceras på SKK Avelsdata och Hunddata precis som tidigare, med tillägget att även de separata resultaten för höger och vänster led anges. Om du inte kan skriva ut certifikatet själv kan SKK hjälpa till.

När införs nya SKK Röntgen?

Linda Wikström Sträng, SKKs avdelning för avel och hälsa, har varit med när det nya systemet tagits fram och bland annat arbetat med att säkerställa användbarheten för nya SKK Röntgen ur både veterinär- och hundägarperspektiv.

- Under sommaren 2020 testkörde vi det nya systemet på Universitetsdjursjukhuset, UDS, i Uppsala som också varit med och utvecklat det. Den allra första hunden, en grosser schweizer sennenhund, bokades in och röntgades i början av juli. Därefter införs SKK Röntgen i norra delen av Sverige (vecka 37-38), sedan i landets mellersta delar (vecka 39-40) och till sist i södra delen av landet (vecka 41-42), berättar Linda.

Anledningen till att SKK Röntgen introduceras gradvis är att information till hundägare ska hinna komma ut och support till de röntgande veterinärerna säkerställas. Norrland är visserligen den största regionen men inte lika kliniktätt som resten av landet. Det innebär en försiktigare start än om det nya systemet hade introducerats i till exempel storstadsregionerna först.

- Så snart en region är ansluten kommer det vara möjligt att beställa sin hunds röntgenavläsning på skk.se Till en början kan det ändå vara bra om man för säkerhets skull ringer och kontrollerar att den veterinär/klinik man vill röntga sin hund hos har hunnit anslutas till det nya systemet.

- Vi hoppas att det här ska innebära en enklare hantering för klinikerna och snabbare resultat till hundägarna. En smidigare hantering rakt igenom helt enkelt!

Här är tidplanen

→ SKK Röntgenavläsning med beställning av röntgenavläsning via skk.se införs:

Vecka 37-38 i Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland och Gävleborg.

Vecka 39-40 i Dalarna, Värmland, Västmanland, Örebro, Uppsala, Södermanland och Stockholm.

Vecka 41-42 i Västra Götaland, Östergötland, Jönköping, Halland, Kronoberg, Kalmar, Skåne, Blekinge och Gotland.

Observera att datumen kan komma att ändras med kort varsel. Kontrollera därför alltid vad som gäller för just din klinik om du ska boka röntgen under hösten. Uppdaterad information finns också på skk.se

”Vi hoppas att det här ska innebära en enklare hantering för klinikerna och snabbare resultat till hundägarna”